

Årets regionalmøder favnede bredt

Så forskellige emner som legionella, arbejdspladsbrugsanvisninger og Elsparefondens arbejde med energibesparelser var på programmet på årets regionalmøder.

REGIONALMØDE

Af journalist Flemming Rasmussen,
Dansk Fjernvarme

Der var lidt for enhver smag på programmet, da Dansk Fjernvarme i februar og marts inviterede til regionalmøde 12 steder landet over. Regionalmøderne er således en glimrende lejlighed til at behandle en række aktuelle emner samtidig med, at man får mulighed for at diskutere og udveksle erfaringer, såvel indbyrdes som med de fremmødte fra Dansk Fjernvarmes sekretariat.

Sådan tegnede billedet sig også ved dette års regionalmøder, hvor indlægene tog udgangspunkt i de forskellige aspekter, der kendetegner driften af en moderne fjernvarmeforsyning. Det handlede om administration i form af indlæg om den øgede fokus på forbrugerhensyn, om Elsparefondens arbejde samt om udarbejdelsen af arbejdspladsbrugsanvisninger. Det handlede også om teknik i form af foredrag om legionellaproblematikken og om detailprojektering af nye udstykninger.

FJERNVARMEN besøgte regionalmødet i Holstebro, der blev afholdt på Hotel Schaumburg, som på grund af planer om ombygning for sidste gang havde æren af at lægge lokaler til et af Dansk Fjernvarmes regionalmøder. Mogens H. Nielsen fra Dansk Fjernvarme bød deltagerne velkommen og gav derefter ordet til Åge Kobberø, ligeledes fra Dansk Fjernvarme.

Forbrugerne i centrum

Teknikumingeniør Åge Kobberøs ind-

læg kredsede om den betragtning, at der i almindelighed er øget fokus på forbrugerhensyn. Det indebærer, at fjernvarmeværkerne må se på deres kunder på en forandret måde og samtidig have forbrugerne endnu mere i centrum. Det er blandt andet på den baggrund, at Dansk Fjernvarme i 2006 udsendte en ny udgave af vejledningen "Almindelige bestemmelser for fjernvarmelevering".

Den vejledning var udgangspunkt for første del af Åge Kobberøs indlæg, som især fokuserede på at skabe klare og tydelige aftaler mellem fjernvarmeværk og forbruger - til gavn for begge parter. Åge Kobberø viste forsamlingen et eksempel på en tilslutningsaftale, som fjernvarmekunden udfylder

og underskriver. Dokumentet synliggør blandt andet, at forbrugeren er bekendt med en række væsentlige forhold for leveringen af fjernvarme. Det handler for eksempel om værkets vedtægter, tekniske bestemmelser og takster. Derudover fremgår en række oplysninger om ejendommen af kontrakten, eksempelvis boligareal i henhold til BBR-registeret og antal lejemål i ejendommen.

Åge Kobberø viste også et eksempel på et velkomstbrev til nye forbrugere, der gør det klart, at beboeren nu er fjernvarmekunde. Brevet oplyser blandt andet den seneste aflæsning af varmemåleren, og hvornår acontoraterne betales.

- Hvis man sender et sådant vel-

Regionalmøderne er velegnede til debat om aktuelle emner og udveksling af erfaringer. Her rækker Mogens H. Nielsen mikrofonen til driftsleder Jørgen Bukholt fra Hvide Sande Fjernvarme ved mødet i Holstebro. Foto: Nils Rosenvold.

Omkring 675 personer deltog i årets 12 regionalmøder landet over. 56 af dem var mødt frem på Hotel Schaumburg i Holstebro, der på grund af en planlagt ombygning lagde lokaler til et regionalmøde for sidste gang. Foto: Nils Rosenvold.

komstbrev, er man sikker på, at forbrugeren er godt orienteret om forholdene, fastslog Åge Kobberø.

Afslutningsvis gjorde han opmærksom på det faktum, at ændringer i tariffer skal meldes tydeligt ud.

- Det kan for eksempel ske via brev, PBS-oversigten, værkets hjemmeside, via en annonce i den lokale avis eller flere af disse steder. Der findes en sag, hvor de fremmødte på en generalforsamling vedtog at ændre tarifferne, men værket glemte efterfølgende at melde ændringen ud til samtlige forbrugere. Den sag tabte værket, så en tydelig offentliggørelse har betydning, sagde Åge Kobberø.

Elsparefonden fortsat på banen

Siden 1997 har Elsparefonden stået bag en støtteordning, der har tilskyndet elvarmeforbrugere i fjernvarmeområder til at skifte den miljøbelastende strøm ud med mere energieffektiv fjernvarme.

Den ordning har været en succes, men fonden har nu vurderet, at der ikke er så meget mere at hente den vej, og derfor er støtteordningen nu standset, så Elsparefonden får mulighed for at satse på andre projekter.

Elsparefonden vil imidlertid stadig gerne gøre en indsats for at tilskynde elvarmeforbrugere til at skifte

til fjernvarme, og det fortalte Pia Rosenberg fra Elsparefonden om ved regionalmøderne. Hun lagde dog ud med at give en status over den nu afsluttede ordning: 21.000 boliger er således konverteret fra el til fjernvarme med støtte fra fonden.

- Det, synes vi, er et pænt resultat. Vi vurderede potentialet til 50.000, så vi har næsten nået halvdelen. Og vi må erkende, at der er nogle mennesker, vi ikke kan nå, selvom de kunne tjene mange penge på at skifte, konstaterede Pia Rosenberg.

Elsparefonden satser på, at en fortsat informationsindsats via Internettet og nogle gode online beregningsværktøjer fremover kan overbevise folk om det fornuftige i at konvertere fra el til fjernvarme. Til det arbejde skal fonden bruge fjernvarmeværkernes hjælp.

Værkerne opfordres til at indberette en række oplysninger på hjemmesiden www.elsparfvj.planprojekt.dk. På baggrund af de oplysninger, der kommer ind, vil borgerne kunne regne sig frem til, hvor meget de kan spare ved at konvertere fra el til fjernvarme. Helt konkret i kroner og øre med udgangspunkt i den adresse, de bor på. Det beregningsværktøj skulle efter planen være til rådighed for bor-

gerne via Elsparefondens hjemmeside fra april.

- Jo flere, der taster ind, jo bedre bliver det, konstaterede Pia Rosenberg og bemærkede, at værkerne opnår en række fordele ved at skaffe nye konvertitter. Blandt andet vægter det godt i forhold til målet om at skaffe energibesparelser.

Undgå legionella i brugsvandet

Helt grundlæggende er fjernvarme et system, hvor varmt vand transporteres rundt i rør og derved varmer huse op. Netop selve vandet var i centrum for regionalmødernes næste indlæg, der handlede om risikoen for legionella i brugsvandsinstallationer.

Indlægget blev holdt af Leon Buhl fra Teknologisk Institut, der indledte med at forklare forsamlingen, hvad den mikroskopiske legionellabakterie, der kan give Legionærsyge, influenza eller sågar lungebetændelse, egentlig er.

- Betegnelsen legionella dækker i virkeligheden over en hel gruppe af bakterier, hvoraf cirka halvdelen kan give infektion. Bakterierne trives bedst i lunkent vand mellem 20 og 45 grader - hvis temperaturen overstiger 60 grader, dør bakterierne. Legionella kan kun smitte gennem indånding,

(fortsættes næste side)

(fortsat fra forrige side)

ikke gennem huden. Brusebadet er derfor en typisk smittekilde, fordi man dårligt kan undgå at indånde vanddampen og bittesmå dråber, forklarede Leon Buhl.

Brugsvandssystemer kan således være fine levesteder for legionella, og Leon Buhl gennemgik i sit indlæg, hvad lovgivningen og reglerne egentlig siger om det problem. Reglerne findes i bygningsreglementet, der fastslår, at vandinstallationer skal udformes således, at risikoen for bakterievækst er mindst mulig. Det samme fremgår af den såkaldte vandnorm, DS 439, og heri vejledes der også om, at vandet bør kunne varmes op til over 60 grader.

Samtidig bør temperaturen ved normal brug af anlægget ikke kunne falde til under 50 grader, dog accepteres ned til 45 grader under spidsbelastning.

Tjek ventilerne

Leon Buhl gennemgik teknikken i to almindelige typer varmtvandsanlæg, nemlig anlæg med udvendig veksler og anlæg med ladekredssystem, men han kunne ikke kåre en vinder.

- Det kan godt være, at det er bedst at bruge en veksler, men det kan altså ikke dokumenteres. Der er ingen klare konklusioner på, hvilke systemer, der er bedst til at begrænse risikoen for bakterievækst, konstaterede Leon Buhl.

Han gjorde opmærksom på, at en meget anvendt ventiltype, cirkonventiler til cirka 43 grader, ikke er gode nok. De vil aldrig kunne opfylde vandnormen på 50 grader. I stedet bør man notere sig, om ventilen er mærket med C 53, hvilket indikerer, at den kan klare 53 grader.

Leon Buhl gennemgik en tjekliste, som bestod af to dele. Første del handlede om de problemer, der er relateret til bakterievækst i vandet. Det kan

blandt andet forekomme, at vandet lugter dårligt, er misfarvet eller at der sågar danner sig slim omkring filtre, brusehoveder og rør. Desuden kan der opstå forskellige hudgener – kløe, rødme eller eksem for eksempel, som kan relateres til brugen af badet. Er det tilfældet, er der grund til at være på mærkerne.

Anden del af tjeklisten fokuserede på, hvordan bakterievækst kan forebygges. Her fremhævede Leon Buhl blandt andet muligheden for at give vandet en god gang temperaturgymnastik. Ved at hæve og sænke temperaturen til under 20 og over 60 grader i korte perioder, kan bakteriernes levevilkår forringes væsentligt, og man kan endda få bugt med en del af dem.

Værket - en farlig arbejdsplads

Der er ikke kun vandet, der kan være farligt, det kan et fjernvarmeværk som arbejdsplads betragtes også være. Derfor er der blandt andet indført en

ordning om arbejdspladsbrugsanvisninger, og det var emnet for et indlæg, som henholdsvis Lars Wassmann og Henning Haar fra firmaet Chemtox A/S tog sig af ved årets 12 regionalmøder landet over.

Baggrunden for indlægget er den ordning, som Chemtox og Dansk Fjernvarme har oprettet i fællesskab. Den har til formål at lette fjernvarmeværkernes arbejde med arbejdspladsbrugsanvisningerne, der i daglige tale forkortes til APB.

På Hotel Schaumburg i Holstebro var det Lars Wassmann, der havde fået æren af at fortælle om det, og han lagde ud med at få gjort klart, hvad en arbejdspladsbrugsanvisning egentlig er, og hvornår den skal i brug.

Som ordet siger, er der tale om en brugsanvisning, og APB'en skal i brug, når der er tale om arbejde med stoffer og materialer, der kan være farlige for sikkerhed og sundhed. Hos fjernvarmeværkerne handler det i stort omfang om en række kemikalier, og reglerne fastslår, at der skal eksistere APB'ere, som vejleder medarbejderne i en række forhold omkring brugen af dem.

Når det handler om at afgøre, hvornår noget er tilstrækkeligt farligt til, at der skal eksistere en APB, henviste Lars Wassmann til, at både Miljøstyrelsen og Arbejdstilsynet har et såkaldt farlighedsbegreb. Et produkt er for eksempel farligt, når det er forsynet med et orange faresymbol eller en af R-sætningerne "R10", "R52", "R53" eller "R52/53".

Opdateret arkivskab

Det er arbejdsgiverens ansvar at udarbejde APB'ere, holde dem opdateret, instruere medarbejderne i dem osv. I henhold til ny lovgivning skal arbejdsgiveren desuden søge at udskifte farlige stoffer med mindre farlige.

Samarbejdet mellem Dansk Fjernvarme og Chemtox giver foreningens medlemmer mulighed for at få adgang til en database med 400-500 standard-APB'ere for diverse kemikalier.

- Det er et arkivskab, som Dansk Fjernvarme vedligeholder. Så kan I hver især plukke det, I har brug for,

Der er intet klart svar på, hvilken type varmtvandsanlæg, der bedst begrænser risikoen for Legionella. Men ventilerne skal kunne klare temperaturkravet. Sådan lød nogle af budskaberne fra Leon Buhl, Teknologisk Institut, der fortalte om Legionella i sit indlæg. Foto: Nils Rosenvold.

og så mangler der kun at blive udfyldt nogle bemærkninger om de lokale forhold på jeres værk, omkring opbevaringen af kemikaliet for eksempel, forklarede Lars Wassmann.

Ordningen er til rådighed for Dansk Fjernvarmes medlemmer. Dansk Fjernvarmes kontaktperson vedrørende ordningen er Mogens H. Nielsen, som er til rådighed for yderligere oplysninger.

Ledningsdimensionering

Mogens H. Nielsen var også mand for at give et indlæg ved regionalmøderne, der handlede om detailprojektering ved nyudstyknings. Han gennemgik et eksempel på, hvordan man kan gennemføre en række af de relevante beregninger, der skal til for at ramme den optimale ledningsdimensionering.

Hans budskab var, at det er vigtigt først at gøre sig sine forudsætninger klart og fastlægge rammerne. Der er for eksempel en markant forskel på, om man har et stort eller et lille differensstryk til rådighed, og Mogens H.

Nielsen foreslog i den forbindelse, at værkerne undersøger muligheder og konsekvenser ved at anvende pumpestationer for derved at fastholde så små ledningsdimensioner som muligt. På den måde kan man skabe effektive ledningsnet.

I Mogens H. Niensens indlæg blev det også vist, at ledningerne ikke kan blive meget mindre end det, der dimensioneres med i dag - heller ikke selvom energiforbruget i nye ejendomme skulle vise sig at falde yderligere i fremtiden. Der skal nemlig således fortsat laves varmt brugsvand.

Endelig slog Mogens H. Nielsen fast, at anbefalingen til værkerne for fortsat at kunne levere varme til nye udstyknings, er, at man følger Dansk Fjernvarmes anbefaling om, at opkræve byggemodningsbidrag og lade udstykkerne betale for, at der stilles fjernvarme til rådighed for de nye ejendomme.

(fortsættes næste side)

(fortsat fra forrige side)

Regeringens energistrategi

Sidste mand på talerstolen var Dansk Fjernvarmes direktør, Jørgen G. Jørgensen, der drejede fokus fra tekniikken over til politikken.

Han så nærmere på en række aktuelle energipolitiske sager, som har betydning for fjernvarmesektoren, og som derfor også fylder meget i Dansk Fjernvarmes arbejde.

Det drejer sig blandt andet om energibesparelser, CO₂-kvoter, spørgsmålet om fri og bunden egenkapital og EU-forhold. Sidstnævnte gjorde Jørgen G. Jørgensen opmærksom på, at man ikke må undervurdere.

- Dansk lovgivning er i vid udstrækning styret af direktiver fra EU. Derfor er det noget, vi bruger ret meget krudt på at følge meget nøje og vi arbejder aktivt med i den europæiske fjernvarmeorganisation, Euroheat & Power, for at styrke fjernvarmens

position både i Europa og herhjemme, fortalte Jørgen G. Jørgensen.

Ved Dansk Fjernvarmes regionalmøder var regeringens nye energistrategi udgivet. Jørgen G. Jørgensen noterede sig en række positive aspekter ved regeringens udspil, blandt andet dens langsigtede ambition om at gøre Danmark uafhængig af fossile brændsler, hvilket han tolkede som et skridt mod frit brændselsvalg.

- Det trækker i den retning, synes jeg. Man kan jo ikke have en sådan ambition samtidig med, at der falder brænde ned, hver gang en eller anden vil udskifte en kubikmeter gas med en balle halm. Det hænger jo ikke sammen, konstaterede han.

Jørgen G. Jørgensen pointerede også, at regeringen i strategien har som princip, at energipolitikken skal være en kombination af marked og politisk regulering.

- Det er faktisk første gang i 5-6

år, at man ser formuleringen "politisk regulering". Det er et positivt træk set med fjernvarmebriller, mente Jørgen G. Jørgensen.

Desværre beskæftiger energistrategien sig ikke alverden med fjernvarme, og det berørte Jørgen G. Jørgensen, da han afslutningsvis talte om Dansk Fjernvarmes strategi for de kommende år.

Netop ønsket om skabe generelt større synlighed omkring fjernvarmen er blandt de vigtigste mål, og derfor vil foreningens generalforsamling også blive præsenteret for et forslag om en ekstraordinær kontingentstigning, som skal finansiere en brandingkampagne af fjernvarmen.

Indlæggene fra regionalmøderne kan hentes på www.danskfjernvarme.dk

fr@danskfjernvarme.dk